

ואת האבר המדולדל שבה שכל זמן שלא נפל לגמרי, מועילה לו שחיטת אמו לטהרו מידי טומאת נבלה. הרי זה משום שהם בכלל "דבר שגופה". וודאי שאין לומר שתטהר שחיטה זו את האבר היוצא של העובר, שאינו מגופה של הבהמה הנשחטת עצמה.

מבואר בכרייתא זו, ששחיטה אינה עושה ניפול. שהרי לדעת כולם השחיטה מטהרת את האבר שבגופה של הבהמה עצמה. ולא כפי ששלחו לומר שהאבר מטמא טומאת משא כנבילה?

אמר ליה רבה: הדורי אפירכי למה לך, למה לך לחזור אחר דברי ברייתא שאין הכל בקיאיין בה כדי להקשות קושיא זו. אותיב ממתניתין, הרי יש לך להקשות דבר זה ממשנה מפורשת?

ששינוי במשנה: אין בשר בהמה מקבל

הדור חזרו ושלחו לומר שהלכה כוותיה דרב. שהאבר והבהמה אסורים.⁽³⁶⁹⁾ וכן, האבר עצמו מטמא בטומאת משא! ואף שהלכה שאבר המדולדל אינו מטמא במשא כנבילה [וכפי שלמדים זאת ממה שכתוב "כי יפול", עד שיפול האבר לגמרי ורק אז מטמא כנבילה כדין אבר מן החי], מכל מקום זהו רק בחיי הבהמה. אולם אם נשחטה הבהמה והאבר המדולדל עדיין בתוכה, שנינו לעיל ששחיטה עושה ניפול. כלומר, עושה את האבר הנפול ותלוש לגמרי. ודינו כאבר מן החי ומטמא במשא כנבילה.

מתיב רב חסדא: שנינו בכרייתא, [הובא לעיל עג א] אמר להן רבי מאיר לחכמים: לא ניתן לדמות שחיטת טרפה שמטהרת את הטרפה מידי טומאת נבילה, לאבר היוצא של העובר שלדעת חכמים, אף אותו תטהר שחיטת האם מידי טומאת נבילה. כי אם טיהרה שחיטת טרפה אותה את הבהמה,

מותרת". [וראה באור שמח הלכות שחיטה ח כד מה שביאר על פי הרמב"ם].

369. מכאן הוכיח רש"י לעיל עמוד א את שיטתו שאף חתך בארכובה העליונה אוסר, משום שאם לדעת רב כאן שבר אוסר בארכובה זו, כל שכן שחיתוך אוסר!

הרא"ש הביא מדברי ריב"א שדחה את שיטת רש"י שארכובה האמורה במשנה, היינו ארכובה התחתונה. חדא, משום שללישנא קמא בדברי רב לעיל עמוד א קשה כפי שהקשה על כך עולא, ועוד שרב פפא שהוא 'בתרא' והלכה כמותו, שונה את דברי רבה כעולא. שחתך בארכובה העליונה אינו מטריף.

ומה שמוכיח רש"י מכאן דשלחו מתם שהלכה כרב, אין הכרח שרב ושמואל נחלקו דוקא בעצם האמצעית אך בעצם העליונה לכולי עלמא טריפה. אלא כך מסתבר לרש"י שנחלקו בלמעלה מארכובה התחתונה, שלא נראה לרש"י ששמואל יכשיר בלמעלה מארכובה העליונה אם אין הבשר קיים. ודחה הרא"ש סברא זו, שהרי יתכן מאוד שלשמואל אין הבהמה נטרפת מחמת שבר בעצם העליונה, אף אם אין רוב הבשר קיים.

[הר"ן כתב בשם רבינו יונה שהוכיח כדעת רש"י שמשנתנו מדברת בארכובה התחתונה, מהגמרא להלן לגבי גידין רכים שהיו חופים את העצם השבורה. ולהלן נביא את הראיה בגמרא שם בע"ה].